

Materialenlijst Rekenboog.zml

slo

nationaal
expertisecentrum
leerplan-
ontwikkeling

 CED
groep
educatieve diensten

Verantwoording

2015 Rekenboog.zml

Mits de bron wordt vermeld, is het toegestaan zonder voorafgaande toestemming van de uitgever deze uitgave geheel of gedeeltelijk te kopiëren en/of verspreiden en om afgeleid materiaal te maken dat op deze uitgave is gebaseerd.

Auteurs: Mariel Cordang

Redactie: Annette van der Laan

Meer informatie?

Voor meer informatie over het materiaal van Rekenboog.zml kunt u terecht bij de SLO of de CED-Groep. Mail dan naar a.vanderlaan@slo.nl of rekenboogzml@cedgroep.nl

Begeleiding?

Voor meer informatie over mogelijkheden voor presentaties of begeleiding bij het invoeren van Rekenboog.zml, kunt u terecht bij de CED-Groep. Mail dan naar w.hoogendijk@cedgroep.nl

Inhoudsopgave

Inleiding	pagina 4
Materialenlijst de Rekenkast Kerndoel 1	pagina 6
Kerndoel 2	pagina 9
Kerndoel 3	pagina 13
Kerndoel 4, lengte meten	pagina 17
Kerndoel 4, gewicht meten	pagina 19
Kerndoel 4, inhoud meten	pagina 21
Kerndoel 4, temperatuur meten	pagina 25
Kerndoel 5	pagina 26
Materialenlijst Algemeen	pagina 28

Inleiding

Voorliggende materialenlijsten zijn gemaakt om zml-scholen te ondersteunen bij het organiseren en implementeren van de lessen Rekenboog.zml. Een aantal scholen heeft aangegeven dat ze behoefte hebben aan een overzicht van materialen die nodig zijn voor Rekenboog. Deze scholen willen graag rekenkasten of magazijnen inrichten waar het team snel en adequaat gebruik kan maken van rekenmaterialen die regelmatig nodig zijn voor het geven van de Rekenbooglessen.

Rekenboog.zml gebruikt materialen die aansluiten bij de interesse en belevingswereld van de leerlingen. Dat betekent dat er vooral praktische rekenmaterialen en materialen uit de omgeving van de leerlingen worden gebruikt, naast het gebruikelijke rekenmateriaal. Enkele scholen hebben dit inmiddels zelf georganiseerd. Ze hebben de materialen opgeborgen in speciale rekenkasten, kisten of stellingen, gesorteerd op kerndoel of rekenkatern. Andere scholen moeten dat nog doen en kunnen met deze materialenlijst in de hand zelf nagaan welke materialen er nodig zijn, welke er wellicht ontbreken en welke er aangeschaft zouden moeten worden.

Rekenmaterialen per kerndoel en niveau geordend

De materialenlijsten die in dit document zijn opgenomen, zijn ingedeeld op kerndoel.

Bij elk kerndoel is gekozen voor een niveau-indeling van 1-8 (SO) en van 8-12 (VSO).

Hiervoor is gekozen omdat een aantal scholen voor ZML een zelfstandige VSO afdeling hebben op een andere locatie. De scholen kunnen vanzelfsprekend ook kiezen voor een andere indeling, afhankelijk van de niveaus van de leerlingen op hun school of afdeling of afhankelijk van de ruimte die beschikbaar is.

Voor kerndoel 4 is bij de materialen uit de rekenkast een extra verfijning aangebracht, te weten het meten van lengte, gewicht, inhoud en temperatuur.

Naast de indeling in kerndoelen en niveaus is gekozen voor een opsplitsing in:

- *Algemene materialen*
Hieronder wordt verstaan de algemene materialen uit de klas, die gebruikt kunnen worden. Bijvoorbeeld een digibord om aansluitend beeldmateriaal te vinden of om een applet zoals *de sprekende klok* te downloaden. Zoals alle materialen van Rekenboog.zml kan ook deze lijst natuurlijk op maat van de school worden aangevuld. De lijst bestaat uit een ingevuld schema en is achterin dit document te vinden.
- *Materialen uit de rekenkast*
Dit zijn reguliere oefenmaterialen zoals blokjes, fiches, telpelletjes, voelzakken met voorwerpen om te tellen, maar ook materialen die typerend zijn voor Rekenboog.zml en die regelmatig nodig zijn bij het oefenen binnen het betreffende kerndoel. Denk hierbij bijvoorbeeld aan eierdozen en speelgoed eieren, rekenlintjes, rekenmachines, wereldspelmateriaal, magneten. Het zijn ook materialen die nodig zijn om bijvoorbeeld te kunnen meten of te kunnen ordenen. Denk daarbij aan meetlinten, weegschalen, of bakjes en mandjes.
Bij elk kerndoel is een lijst gemaakt van specifieke, bij dat kerndoel horende materialen die in de verschillende lessen worden gebruikt.
Elk beschreven materiaal kan worden aangevinkt met *aanwezig* op school of *niet aanwezig* en men kan aangeven op welke *locatie/plaats het materiaal bewaard wordt* (bv rekenkast, klas, themakist etc.).
Op basis van de inventarisatie van het reeds aanwezige materiaal kunnen besluiten worden gemaakt wat er dan vervolgens aangeschaft moet worden.

Incidentele materialen

De *materialen die incidenteel nodig zijn*, zijn niet in deze lijsten opgenomen omdat deze materialen soms bij enkele lessen of zelfs bij één specifieke les gebruikt worden. Het zou teveel opslagcapaciteit van de school vragen om deze materialen ver van te voren te verzamelen en standaard bij de hand te hebben. Daarnaast is het niet praktisch om deze materialen ver van te voren te verzamelen want het zijn soms ook aan bederf onderhevige materialen zoals bloemen, herfstbladeren of fruit. De incidentele materialen zijn wel snel te organiseren en kunnen in korte tijd verzameld worden, omdat ze

meestal te vinden zijn in de omgeving van school of thuis. Men kan voor deze incidentele materialen tijdelijk bakken met materiaal toevoegen aan de rekenkast. Het is aan de school om dit verder te organiseren en tijdig in een planning op te nemen. Deze materialen staan in elk geval genoemd in de afzonderlijke lessen op de website, onder het kopje *Benodigdheden*.

Tips voor het aanschaf/verzamelen van materialen:

Veel materialen kan men redelijk goedkoop aanschaffen op markten, via kringloopwinkels, op de rommelmarkten tijdens koningsdag, via tweedehandswinkels en internetbedrijven of in bekende winkels waar veel actuele en laag geprijsde artikelen te koop worden aangeboden. Denk daarbij aan *seizoenproducten* zoals paddenstoelen van plastic of eieren met Pasen.

In sommige landen zijn bepaalde artikelen goedkoper, bijvoorbeeld in Engeland waar veel gebakken wordt, zijn de keukenweegschalen aanzienlijk goedkoper (via internet).

Op bijvoorbeeld de rommelmarkt tijdens koningsdag worden goedkope spelletjes aangeboden waarbij kerndoel 1 en 2 uitstekend mee kunnen worden geoefend. Er is vaak ook klein materiaal te koop om te leren tellen, zoals autootjes of plastic dieren.

Wanneer ouders op een voorlichtingsavond over rekenen op school, gevraagd worden om een actieve rol te spelen om materiaal te verzamelen of foto's te maken, zijn ze vaak bereid om dat te doen voor school. Ook is het handig om deze vraag neer te leggen bij een vrijwilligerscentrale of een bibliotheek.

De specifieke rekenmaterialen zoals namaakgeld, fiches, rekenmachines die veel gebruikt worden, kan men het beste kopen bij de schoolleveranciers.

De lijsten zijn in *WORD.DOCX* zodat ze kunnen worden aangepast aan de behoeften en mogelijkheden van school.

**Kerdoel 1: De leerlingen leren hoeveelheidsbegrippen
gebruiken en herkennen**

Niveau 1-8

In de rekenkast		
Materiaal	Aanwezig ja/nee	Waar
Bakken, grote en kleine		
Bekers (plastic, doorzichtig)		
Blokjes		
Cijferstempels		
Cijfers van plastic of hout		
Cijfers, schuurmaterialen		
Dobbelsteen met kleuren		
Dobbelsteen met stippen 1, 2; 1, 2, 3 etc.		
Dobbelsteen met cijfers 1, 2; zie hierboven		
Dobbelsteen met stippen en cijfers per vlak		
Dobbelsteen met stippen op verschillende vlakken		
Eierdozen en speelgoedeieren (of goedkope pingpongballen) van 4, 6 en 10 stuks		
Gekleurde fiches		
Geld, nep of echt (euro's: bankbiljetten en munten)		
Getalkaarten		
Houten rekenhanden (o.a. Heutink) en bijpassende kaarten		
Houtjes ter grootte van lucifers		
Kaarten met aantallen voorwerpen erop		
Kan		
Knikkers		
Kralen, van elke kleur 20 en plastic touwtjes van ongeveer 30 cm		
Kralenkettingen, diverse: tot 10, tot 20, tot 50 en tot 100, met 5 structuur (rood en wit)		

**Kerdoel 1: De leerlingen leren hoeveelheidsbegrippen
gebruiken en herkennen**

Niveau 1-8

In de rekenkast		
Materiaal	Aanwezig ja/nee	Waar
Magneten, bv. rondjes		
Mandjes plastic, kleine en grotere		
Op elkaar passende of vastklikkende blokjes		
Pionnen (om spelletjes te spelen)		
Plaatjes van munten		
Plastic tasjes		
Plastic zakken, diverse formaten		
Portemonneetjes		
Prentenboeken cijfers en voorwerpen 1-10		
Prijkaartjes		
Rekenlintjes (zelf maken, zie o.a. de lessen niveau 5)		
Schoendozen groot en klein met deksel		
Speelgoed zoals kleine poppetjes (lego, fisher price enz.) en dieren in diverse maten en categorieën (dierentuin, boerderij enz.); autootjes (klein, 20 stuks)		
Speelgoedtrein met wagonnetjes, plus kleine voorwerpjes die er in kunnen		
Spiegelgltjes die kunnen blijven staan		
Stickervellen om te prijzen		
Vingerbeeldenkaartjes (foto's of tekening, zie kopieën)		
Voelzakken		
Voorwerpjes om te tellen, zoals dieren, schelpen, autootjes		
Zakjes om iets in te stoppen of te verdelen		

**Kerdoel 1: De leerlingen leren hoeveelheidsbegrippen
gebruiken en herkennen**

Niveau 9-12

In de rekenkast

Materiaal	Aanwezig ja/nee	Waar
Dobbelstenen 1-6		
Rekenmachines met niet teveel functies erop (zie de lessen)		
Kopieerbladen (werkbladen) behorend bij de lessen		
Kralenketting (vijf- en tienstructuur)		
Maatbeker (meerdere)		
Pionnen		
Spellen die meer geschikt zijn voor VSO, bv. darts, tafeltennis, rummikub, monopoly, kaartspelen.		

Kerdoel 2: De leerlingen leren rekenhandelingen uitvoeren voor het functioneren in alledaagse situaties

Niveau 1-8

In de rekenkast		
Materiaal	Aanwezig ja/nee	Waar
Diverse powerpoints, werkbladen, kopieerbladen, behorende bij de lessen (makkelijk te openen via de website van Rekenboog). Sommige bladen zijn als apart document te downloaden. Kopieer- en werkbladen staan meestal in dezelfde les.		
Bekers		
Bakjes		
Doos met foto's waar cijfers en aantallen een rol spelen. Denk hierbij aan telefoonnummers, huisnummers, tram- en busnummers, folders, paginanummers, et cetera		
Collectebus of spaarvarken		
Dobbelsteen met kleuren		
Dobbelsteen met stippen 1,2; 1, 2, 3 etc.		
Dobbelsteen met cijfers 1, 2; zie hier boven		
Dobbelsteen met stippen en cijfers per vlak		
Dobbelsteen met stippen op verschillende vlakken		
Dobbelstenen, groot voor in de kring		
Eierdozen en speelgoedeieren (of goedkope pingpongballen)		
Fiches (allerlei kleuren)		
Foam tegels 1-10		
Getalkaarten		
Getallenlijn met losse kaartjes		
Getalkaartjes van PerfoDidac Cijfervormen (K2 Publisher)		
Grote en kleine bakken		
Huishoudhandschoenen, 4 paar (context van 5)		
Honderdlijn en 200-lijn		
Houtjes (stokjes ter grootte van een lucifer of iets groter)		

Kerdoel 2: De leerlingen leren rekenhandelingen uitvoeren voor het functioneren in alledaagse situaties

Niveau 1-8

In de rekenkast		
Materiaal	Aanwezig ja/nee	Waar
Kaartjes voor de getallenlijn tot 20, van 1 tot 20 (blanco achterzijde)		
Kaartjes van 1-20, met een lint eraan die de leerlingen kunnen omhangen		
Kaartjes van 1-50, blanco achterkant		
Kan		
Kleine voorwerpjes om te tellen, zoals dieren, schelpen, autootjes		
Kralen, van elke kleur 20 en plastic touwtjes van ongeveer 30 cm		
Kralenkettingen, diverse: tot 10, tot 20 tot 50 en tot 100, met 5 structuur (rood en wit) en met de tienstructuur. Ze zijn te koop of zelf te maken. Zie les bij niveau 5.		
Klok waarvan de wijzers onafhankelijk gedraaid kunnen worden		
Magneten, bv. rondjes		
Mandjes plastic kleine en grotere		
Munten en bankbiljetten		
Pionnen (om spelletjes te spelen)		
Pot met knikkers (100 stuks)		
Portemonneetjes		
Prentenboeken cijfers en voorwerpen 1-10		
Prijkaartjes, lege		
Rekenlintjes (zelf maken, zie o.a. de lessen niveau 5)		
Stempels, stickers van 1-10		
Speltelefoon		
Spelkassa		

Kerdoel 2: De leerlingen leren rekenhandelingen uitvoeren voor het functioneren in alledaagse situaties

Niveau 1-8

In de rekenkast		
Materiaal	Aanwezig ja/nee	Waar
Telliedjes		
Telspelletjes zoals een sjoelbak, kegelspel, bingo, blikgooien		
Telversjes		
Zakjes om iets in te stoppen of te verdelen		
Houten rekenhanden (o.a. Heutink) en bijpassende kaarten		
Blokjes		
Op elkaar passende of vastklikkende blokjes		
Spiegeltjes die kunnen blijven staan (drogisterij)		
Telefoon met duidelijk afgebeelde getallen		
Kaarten met aantallen voorwerpen erop		
Verpakkingen met cijfers		
Verpakkingen met + teken		
Verpakking van ijsjes (zie kerndoel 1)		
Stickervellen blanco om prijzen op te schrijven		
Stickervellen met cijfers		
Portemonneetjes		
Plaatjes van munten		
Vingerbeelden (plaatjes)		
Voorwerpen klein om te tellen (veel poppetjes, autootjes, wereldspelmateriaal, mini's)		

Kerdoel 2: De leerlingen leren rekenhandelingen uitvoeren voor het functioneren in alledaagse situaties

Niveau 9-12

In de rekenkast		
Materiaal	Aanwezig ja/nee	Waar
Getallenlijn tot 100 en tot 200		
Dobbelstenen met 1 tot 6 stippen, voor elke leerling 2 dobbelstenen		
Eierdozen 15-20		
Eieren, minimaal 10 eieren, echte of van plastic of hout (kringloopwinkels verkopen met Pasen voor een habbekrats allerlei plastic eitjes)		
Kaartjes met getallen van 1 tot 100		
Knikkers in een pot, minimaal 100 knikkers		
Kralenkettingen		
Kralenlintjes		
Voor een hele groep stevige rekenmachines met niet teveel functies erop (zie de lessen)		
Munten en bankbiljetten		
Spellen die meer geschikt zijn voor VSO, bv. darts, tafeltennis, rummikub, monopoly, kaartspelen.		
Stopwatch, bv. op een digibord		
Nb. In de lessen voor niveau 9-12 wordt veel gewerkt in de context van meten. Deze materialen zijn te vinden bij kerndoel 4.		

Kerdoel 3: De leerlingen leren omgaan met tijd in alledaagse situaties**Niveau 1-8**

In de rekenkast		
Materiaal	Aanwezig ja/nee	Waar
Getalbeeldenkaartjes 'klok'kralenketting tot en met 12 (zie Kopieerbladen 1 en 2; 3 en 4, les 5, niveau 6)		
Getalkaarten hele uren en halve uren (zie Kopieerbladen bij niveau 6): van 1 uur tot en met 12 uur		
Foto's van dag en nacht buiten		
Foto's van activiteiten en situaties die 's nachts en overdag plaatsvinden		
Foto's/plaatjes van seizoensituaties, producten en activiteiten		
Kaartjes met de dagen van de week, de weken, de maanden en de seizoenen		
Kaartjes met tekst: vandaag, gisteren, morgen, eergisteren, overmorgen, vorig(e) week/maand/jaar, volgende week/maand/ jaar		
Kaartjes met getallen van 1 tot 12		
Kalenders, weekkalenders, dagkalenders, verjaardagskalender		
Klokken waarbij de wijzers aan elkaar verbonden zijn in de tijd		
Klok, digibord		
Klok(jes), klein om te oefenen		
Klok die geluid maakt bij halve en hele uur		
Klok waar je de seconden hoort tikken		
Klokkaartjes hele uren en halve uren uitgeknipt (zie Kopieerbladen niveau 6)		
'Klok'kralenketting tot en met 12 (een rekenlintje of kralenketting met 12 kralen: 5 rode, 5 witte, 2 rode, zie les 5, niveau 6)		
Liedje en versjes over de dagen van de week (voorkennis), zie de link: Kennisnet Primair onderwijs Leerkracht Community 1/2		

Kerdoel 3: De leerlingen leren omgaan met tijd in alledaagse situaties

Niveau 1-8

In de rekenkast		
Materiaal	Aanwezig ja/nee	Waar
Pictogrammen van dagelijkse en nachtelijke activiteiten		
Pictogrammen van specifieke wekelijks terugkerende activiteiten zoals muziek, tekenen, handenarbeid, zwemmen, gymnastiek (zie ook bijlage 1 of de genoemde software)		
Pictogrammen van de week of een bord waarop de dagen met kleuren en tekst zijn aangegeven		
Prentenboeken over tijdsoriëntatie		
Stopwatch		
Wandklokken, analoog en digitaal		
Wekkers, analoog en digitaal		
Zandlopers, groot en klein		

Kerdoel 3: De leerlingen leren omgaan met tijd in alledaagse situatie**Niveau 9-12**

In de rekenkast		
Materiaal	Aanwezig ja/nee	Waar
Agenda's om te oefenen met zoeken		
Agenda, digibord		
Agenda met pictogrammen		
Boeken over tijdsoriëntatie		
Getalbeeldenkaartjes 'klok'kralenketting tot en met 12 (zie Kopieerbladen 1 en 2; 3 en 4, les 5, niveau 6)		
Getalkaarten hele uren en halve uren (zie Kopieerbladen bij niveau 6): van 1 uur tot en met 12 uur		
Foto's/plaatjes van seizoensituaties, producten en activiteiten		
Horloges, digitaal en analoog		
Kaartjes met tekst: vorig(e) week/maand/jaar, volgende week/maand/ jaar		
Kaartjes met getallen van 1 tot 12		
Kalenders, weekkalenders, dagkalenders, verjaardagskalender		
Klokken waarbij de wijzers aan elkaar verbonden zijn in de tijd		
Klok, digibord		
Klok(jes), klein om te oefenen		
Klok die geluid maakt bij halve en hele uur		
Klok waar je de seconden hoort tikken		
Klokkaartjes hele uren en halve uren uitgeknipt (zie Kopieerbladen niveau 6)		
'Klok'kralenketting tot en met 12 (een rekenlintje of kralenketting met 12 kralen: 5 rode, 5 witte, 2 rode, zie les 5, niveau 6)		
Liedje en versjes over de dagen van de week (voorkennis), zie de link: Kennisnet Primair onderwijs Leerkracht Community 1/2		

Kerdoel 3: De leerlingen leren omgaan met tijd in alledaagse situatie

Niveau 9-12

In de rekenkast

Materiaal	Aanwezig ja/nee	Waar
Pictogrammen van de week of een bord waarop de dagen met kleuren en tekst zijn aangegeven		
Stopwatch		
Stroken met daarop de maanden, stroken met seizoenen (per strook 1 maand/seizoen)		
Wandklokken, analoog en digitaal		
Wekkers, analoog en digitaal		

Kerdoel 4 De leerlingen leren omgaan met meetinstrumenten, gangbare maten en eenheden voor het meten van lengte

Niveau 1-8

In de rekenkast		
Materiaal	Aanwezig ja/nee	Waar
Diverse werkbladen, kopieerbladen, behorende bij de lessen (makkelijk te openen via de website van Rekenboog). Sommige bladen staan als apart document te downloaden. Kopieer- en werkbladen staan meestal in dezelfde les.		
Algemene materiaal is voldoende en wordt aangevuld met incidentele materialen die bij een bepaalde les horen.		
Meerdere meetlinten met decimeter en centimeteraanduiding tot een meter.		
Verder alleen algemene materialen nodig, aangevuld met incidentele materialen die bij een bepaalde les horen.		

Kerdoel 4 De leerlingen leren omgaan met meetinstrumenten, gangbare maten en eenheden voor het meten van lengte

Niveau 9-12

In de rekenkast

Materiaal	Aanwezig ja/nee	Waar
Doos met foto's, ansichtkaarten en enveloppen in allerlei formaten		
Doos met diverse gangbare papierafmetingen: A6 tot A2		
Draden van bollen wol, katoen of touw		
Duimstokken van 2 meter		
Kist met allerlei omgevingsmateriaal om lengte te vergelijken of te meten		
Latjes in allerlei lengte maten tot een meter		
Linialen		
Meetlinten van 1 meter		
Meetwiel		
Plankjes en latjes (bv. van triplex) van diverse afmetingen om het meten te oefenen		
Rolmaten van 2 meter		
Stroken van papier en karton, diverse kleuren en formaten van 1 cm tot 5 meter lang		

Kerdoel 4 De leerlingen leren omgaan met meetinstrumenten, gangbare maten en eenheden voor het meten van gewicht

Niveau 1-8

In de rekenkast

Materiaal	Aanwezig ja/nee	Waar
Bakjes en potjes voor het wegen van materialen		
Balans met twee schalen		
Brievenweger (of een keukenweegschaal die grammen weegt)		
Draden van bollen wol, katoen of touw		
Elastieken bagage 'spinnen' (2 stuks) die voldoende kunnen uitrekken of gebruik stevig elastiek waaraan tasjes zijn gehangen		
Gele en rode stickers		
Getalkaartjes van 1 tot 10		
Kist met allerlei betekenisvol materiaal om gewicht te vergelijken of te meten: Bijvoorbeeld blokjes, boutjes, klei, kralen, meel, nylon of zijden sjaals, schelpen, schroefjes, stenen, veren, waardeloos materiaal, water, watten, zand		
Kist met foto's van voorwerpen die gewogen worden		
Liedjes en versjes met begrippen over gewicht		
Personenweegschalen (analoge en digitale)		
Prentenboeken en verhalen met begrippen over gewicht		
Weegschalen die tot een kilo wegen (analoge en digitale)		

Kerdoel 4 De leerlingen leren omgaan met meetinstrumenten, gangbare maten en eenheden voor het meten van gewicht

Niveau 9-12

In de rekenkast

Materiaal	Aanwezig ja/nee	Waar
Doos met materiaal om te wegen		
Foto's van meetinstrumenten		
Foto's van materialen die gewogen worden		
Gewichten (blok met)		
Personenweegschalen, analoog en digitaal		
Recepten of verpakkingen met aanwijzingen voor gewicht		
Tassen in diverse maten (stevige plastic tassen of andere tassen)		
Unster(s)		
Weegschalen die tot een pond wegen (analoge en digitale), bijvoorbeeld de keukenweegschalen		
Weegschalen die tot een kilo wegen (analoge en digitale)		
Weegschalen die kunnen wegen tot twee of meer kilo's (analoge en digitale)		
Zakjes van papier en plastic, bijvoorbeeld boterhamzakjes, winkeltasjes		

Kerdoel 4 De leerlingen leren omgaan met meetinstrumenten, gangbare maten en eenheden voor het meten van inhoud

Niveau 1-8

In de rekenkast		
Materiaal	Aanwezig ja/nee	Waar
Bakjes		
Bekers		
Blinddoeken		
Emmer(tje)s		
Diverse werkbladen, kopieerbladen, behorende bij de lessen (makkelijk te openen via de website van Rekenboog). Sommige bladen staan als apart document te downloaden. Kopieer- en werkbladen staan meestal in dezelfde les.		
Flessen van plastic, met dezelfde en met verschillende vorm en inhoudsmaten (1l., 2l.)		
Gieters, klein en groot		
Kannen met dezelfde en met verschillende vorm en inhoudsmaten		
Koffers		
Kommen		
Litermaten		
Pannen, met dezelfde en met verschillende vorm en inhoudsmaten		
Plastic zakken met diverse inhoudsmaten		
Potjes van glas of plastic met dezelfde en met verschillende vorm en inhoudsmaten		
Schepjes voor de zandbak		
Sokken		
Trechters		
Vazen		
Vormen met dezelfde en met verschillende vorm en inhoudsmaten		

Kerdoel 4 De leerlingen leren omgaan met meetinstrumenten, gangbare maten en eenheden voor het meten van inhoud

Niveau 1-8

In de rekenkast		
Materiaal	Aanwezig ja/nee	Waar
Vulmateriaal (kralen, dopjes, boutjes, schroefjes, fijn constructiemateriaal, waardeloos materiaal, zand, water)		
Washandjes		

Kerdoel 4 De leerlingen leren omgaan met meetinstrumenten, gangbare maten en eenheden voor het meten van inhoud

Niveau 9-12

In de rekenkast		
Materiaal	Aanwezig ja/nee	Waar
Bakjes		
Bekers		
Diverse werkbladen, kopieerbladen, behorende bij de lessen (makkelijk te openen via de website van Rekenboog). Sommige bladen staan als apart document te downloaden. Kopieer- en werkbladen staan meestal in dezelfde les.		
Emmer(tje)s		
Gieters, klein en groot		
Decilitermaatbekers		
Dopjes van flacons		
Flessen en flacons van plastic, met dezelfde en met verschillende vorm en inhoudsmaten (0,75l., 1l., 1,5 l., en 2l.)		
Kannen met dezelfde en met verschillende vorm en inhoudsmaten		
Koffers		
Kommen		
Lepels, met dezelfde en met verschillende vorm en inhoudsmaten, bijvoorbeeld theelepels, paplepels, soeplepels, pollepels		
Litermaatbekers		
Pannen, met dezelfde en met verschillende vorm en inhoudsmaten		
Plastic zakken met diverse inhoudsmaten		
Potjes van glas of plastic met dezelfde en met verschillende vorm en inhoudsmaten		
Recepten en verpakkingen met inhoudsmaten		
Schepjes (koffiemaatjes)		
Trechters		

Kerdoel 4 De leerlingen leren omgaan met meetinstrumenten, gangbare maten en eenheden voor het meten van inhoud

Niveau 9-12

In de rekenkast		
Materiaal	Aanwezig ja/nee	Waar
Vazen		
Verpakkingen (blikjes, flessen, potten met voeding of drankjes met inhoudsaanduidingen)		

Kerdoel 4 De leerlingen leren omgaan met meetinstrumenten, gangbare maten en eenheden voor het meten van temperatuur

Niveau 9-12 (geen lessen en materiaal voor niveau 1-8)

In de rekenkast

Materiaal	Aanwezig ja/nee	Waar
Diverse werkbladen, kopieerbladen, behorende bij de lessen (makkelijk te openen via de website van Rekenboog). Sommige bladen staan als zelfstandig te downloaden. Kopieer- en werkbladen hangen meestal in dezelfde les.		
Analoge en digitale buitenthermometer met alleen een aanduiding in graden Celsius (tuincentrum of ijzerwinkel)		
Analoge binnenthermometer		
Foto's van thermometers		
Foto's van gebruik van thermometers		
Kookthermometer		
Kamerthermometer		
Koelkast thermometer		
Oventhermometer		
Recepten met temperatuuraanwijzingen		
Thermometers om de lichaamstemperatuur te meten; ook koortsthermometer genoemd, zowel digitaal als analoog. Denk hierbij aan de gewone thermometers, maar ook aan digitale thermometers die in het oor of op het voorhoofd worden gebruikt.		
Voedselverpakkingen met temperatuuraanwijzingen		
Vriezer thermometer		
Weerberichten uit de krant		
Weerbericht via het scherm van het digibord, de pc of tv		

Kerdoel 5 Omgaan met geld en betaalmiddelen**Niveau 1-8**

In de rekenkast		
Materiaal	Aanwezig ja/nee	Waar
Biljetten van 5 en 20 euro		
Boterhamzakjes		
Foto's en afbeeldingen van munten en van papiergeld		
Honderdkralenketting		
Kassa (facultatief)		
Kist of doos met betekenisvolle voorwerpen die een bepaalde waarde hebben tussen de 1 en 20 euro		
Mandjes en/of bakjes voor het sorteren en tellen van geld		
Namaakmunten van 1 en 2 euro		
Namaak papiergeld van 5, 10, 20, 50 en 100 euro (ongeveer 10 stuks elk),		
Meerdere namaakbiljetten van 5 en 10 euro (afhankelijk van de groepsgrootte)		
Portemonnees		
Prijskaartjes van 1 tot 20 hele euro's en lege prijskaartjes		
Reclamefolders met prijzen tot 20 euro		
Spaarpotten		
Winkelmandjes (facultatief)		

Kerdoel 5 Omgaan met geld en betaalmiddelen**Niveau 9-12**

In de rekenkast		
Materiaal	Aanwezig ja/nee	Waar
Catalogi en reclamebladen met betekenisvolle cadeaus en producten voorzien van prijzen tot 100 euro		
Eurostempels en inktkussen		
Kassabonnen van bijvoorbeeld supermarkten		
Kassa		
Namaakmunten- en biljetten		
Portemonnees		
Prijslabels		
Rekenmachines (groot formaat en eenvoudig van opzet gericht op het gebruik van zml)		
Spaarvarkens en collectebussen (facultatief)		

ALGEMENE materialenlijst Rekenboog.zml

x= behorende bij kerndoel en niveau

Materiaal	Kerndoel 1		Kerndoel 2		Kerndoel 3		Kerndoel 4		Kerndoel 5	
	Niveau		Niveau		Niveau		Niveau		Niveau	
	1-8	9-12	1-8	9-12	1-8	9-12	1-8	9-12	1-8	9-12
Bekers/bakjes									x	x
(Blind-)doeken	x	x	x	x	x		x		x	
Boeken, versjes en liedjes over tijdsoriëntatie					x					
Doos met voorwerpen die ingezet kunnen worden voor het aanleren van meetbegrippen							x	x		
Digibord	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Diverse powerpoints, werkbladen, kopieerbladen, behorende bij de lessen (makkelijk te openen via de website van Rekenboog). Sommige bladen staan als zelfstandig te downloaden. Kopieer- en werkbladen hangen meestal in dezelfde les.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Doosjes in allerlei maten	x		x		x		x	x	x	
Draden van bollen wol, katoen of touw							x			
Fotoestel	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kist met allerlei omgevings-materiaal om lengte te meten							x	x		
Klokken			x	x	x	x	x			
Kopieermateriaal behorende bij de lessen	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Knutselmateriaal: scharen, stiften, potloden, plakband, lijm	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kralenketting (vijfstructuur)	x				x	x				
Krijtjes							x	x		
Lamineerapparaat			x	x			x	x	x	
Latjes in allerlei lengte maten tot een meter							x			
Liedjes en versjes met meetbegrippen							x			
Liedjes en versjes waarin cijfers voorkomen of waarin geteld wordt	x		x							
Magneetbord en magneten, rond, stevig, 20 stuks	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Opzetplankjes (zoals gebruikt wordt bij rummikub of scrabble)										x
Plastic tasjes			x	x						
Post-its	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Praatplaten en Prentenboeken waarin hoeveelheden en/of cijfers een rol spelen			x							
Prentenboeken (tellen, begrippen)	x		x							
Prentenboeken (tijd en begrippen)					x					
Prentenboeken met meetbegrippen							x			
Rekenmachines (grof, Heutema bv.)			x	x						x
Schalen in allerlei maten								x		
Schepmateriaal							x	x		
Spelletjes waarbij doorgeteld en op- en	x	x	x	x						

afgeteld wordt en (in-) formeel gerekend. Denk hierbij aan Ganzenbord, Kaartspelletjes, Mens-erger-je-niet, sjoelen, kaarten, rummikub, dartspel, vier-op-een-rij, voetbalspel, zelfbedachte spelletjes										
Spelletjes en bijbehorende attributen waar tijd een rol speelt (snelste, zandloper, wekker, stopwatch)					x	x				
Spiegel							x			
Stroken van papier en karton, diverse kleuren en formaten van 1 cm tot 5 meter lang							x	x		
Voelzakken (ondoorzichtige tassen)	x		x				x	x		
(Was-)lijn met knijpers	x	x	x	x	x	x	x	x	x	